

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ YIL:19 SAYI:112 AĞUSTOS-EYLÜL 2022

ISSN 1304-7604

HECEÖYKÜ

AĞUSTOS

EYLÜL

112

İÇİNDEKİLER

FOTOĞRAF ÖYKÜ

Selçuk Azmanoğlu / 5

ÖYKÜ

- Soner Oğuz**/Gutenberg Dünyasında Bir Muhterem / 6
- Hüseyin Ahmet Çelik**/Her Şey Yorulur / 15
- Mehmet Kahraman**/Yeniden Başlamak / 18
- Müzeyyen Çelik**/Yurt Yılanı / 24
- Mazlum Dirican**/Görünür Gibi Değil / 29
- Zübeyde Andıç**/Acıdan Kalma Uyuşukluk Üzerine Edilebilecek Lafların Toplamı / 35
- Nagihan Şahin**/Hepimizin Ölüsü / 39
- Özay Erdem**/Boncuklar, Adımlar Ve Ekmek Kırıntıları / 43
- Mustafa Uçurum**/Open Tea / 49
- Ahmet Topbaş**/Bir Ayrılık, Bir Yoksulluk, Bir Ölüm / 53
- Meral Afacan Bayrak**/Azize'nin Baharla İmtihanı / 57
- Ethem Erdoğan**/Renk Ve Etki / 60
- Esra Türedi**/Süveyda / 64
- Nurbanu İnan**/Bir Hikâye / 68
- Fatma Nur Uysal Pınar** /Bir İki Üç / 71
- Ayşe Ovalı**/Vicdan / 75
- Zeynep Odabaş**/Uçurtmalar Ve Uçurumlar / 78

KÜÇÜREK ÖYKÜLER

- Türkan Bayrakçı**/Bîbaht / 81
- Dünya Gaillesi / 81
- Akraba Dayanışması(!) / 81
- Bekâra Kolay / 82
- Ateş / 82

BENİM ÖYKÜM

Gökhan Özcan/Anlatma İhtiyacı / 83

ÖYKÜ ÜZERİNE

Zeynep Reyhan Taşçılar/Mustafa Kutlu Metinlerinde Zaman Kavramı / 87

SÖYLEŞİ

Rüveyda Durmaz Kılıç/Ayşegül Genç ile *Dünya Atı* Üzerine / 92

YAŞADIĞIM GİBİ

Mehmet Ayıcı/'Sen Kaç Köşeli Yıldızsın' / 95

BAŞKA DÜNYALARIN ÖYKÜLERİ

Bozorg Alevî/Farsçadan Çeviren: Yasamin Gholamrahmani/Mesut Bir Kadın / 97

HECEÖYKÜ'DE İLKLER

Turhan Yıldırım/Raşel / 111

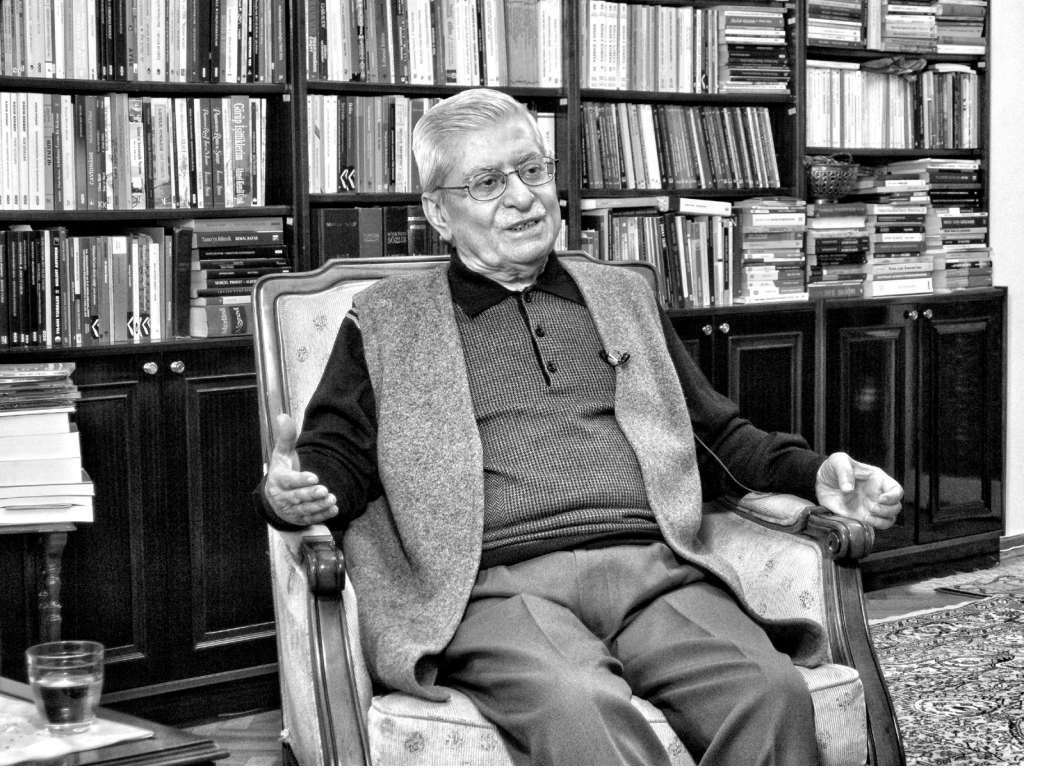
Feyza Ay/Kumları Yutarken Yaşıyordunuz* Metafiziğin Değil Gözyaşların Sorgusu* / 114

Ayşe Atıla/Kılıçlar Gibi Dünyayı / 120

KİTAPLIK

Ayşegül Özdoğan/İsmiyle Müsemma Bir Kitap: *Kör Pencere*ler / 124

Rüveyda Durmaz Kılıç/*Dünya Atı* Hakkında / 126

Rasim Özdenören, 1940, Maraş - 23 Temmuz 2022, Ankara

Selçuk Azmanoğlu

Gutenberg Dünyasında Bir Muhterem

Masaya yaklaşmaya çabalarken sandalyenin ayağının kolilenmiş kitaplara takıldığını sandı. Sandalyeyi hafiften zorlayınca bir kitabın kırılmasına dair o ses çalındı kulağına. Metal ayak, karton kutuların dibinde açıkta duran kitaplardan ikisini önce ezmiş, sonra da ciltlerini köşelerinden zedeleyerek soymuştu. Bu, Muhterem Bey gibi kitap sevdalıları için yürek burkan, tepeden aşağı kaynar sular boşaltan, oldukça hazin bir manzaraydı. Hemen doğrulup Fulya'nın ilk adımlarında yere kapaklanmasını önlemek için gösterdiği reflekse benzer bir çeviklikle sarıldı kitaplarına. Siyah ciltli olanın durumu daha vahimdi; derince bir yara almış, sayfaların dikişleri görünür hale gelmişti. Lacivert olanın ise mukavvası ezilip kavlamıştı. Bu manzarayı seyrettikçe yerinden kalkmaya üşenip sandalyeyi bu denli zorlayarak çektiği için kendine kızıyordu. Kavlayan mukavvaları işaret parmağıyla bastırarak yaralılara ilk müdahaleyi yaptı. Bu iki yaralıyı küçük bir ecza poşetine koyup ilk fırsatta hastaneye ulaştıracaktı. Bu durumda yapılabilecek en güzel şey, onları kitap hastanesinin uzman doktoru olan kadim dostu Remzi'ye teslim ederek yaralarını sardırarak, daha da olmadı yeniden ciltletmekti.

Muhterem Bey, eşine seslenerek sigara isinden sararmış güneşliği değiştirmesini rica etti. Bu iç sıkıntısıyla okumaya oturamazdı nasılsa. Saliha Hanım, kornişin duvara yakın yolundan kirli güneşliği çıkarırken kendisi de kornişin öteki ucundan temiz olanı takacaktı. Lakin bu işlem her yanı dolduran kitaplar nedeniyle eskisi kadar rahat yapılamıyordu. Katlanır merdiven artık odaya sığmıyordu. Üstelik Saliha Hanım da hayli yaşlanmış, eski çevikliğini kaybetmişti. Binlerce kitabın doldurduğu şu oda senelerdir sadece gün batımından sonra havalandırılıbiliyordu. Muhterem Bey, kitapların ciltlerinin güneşten sararmaması için perdeyi gündüzleri asla açmaz; onun izni olmadan bu odaya ev ahalisinden kimse giremezdi. Kolileri sağa, kitapları azıcık sola derken güç de olsa güneşliği değiştirmeyi bir kez daha başarmışlardı. Saliha Hanım, biraz da bunun verdiği rahatlamının etkisiyle kocasına

bir kahve teklifinde bulundu.

Otuz iki yıldır evliyidiler. Üniversite yıllarında tanışmışlar, her ikisi de mezun olup işlerini ellerine almadan yuva kurmaya sıcak bakmadıklarından bir müddet geciktirmişlerdi evliliği. Söz kesilip de Saliha Hanım, nişanlısının evine ilk defa gittiğinde, Muhterem Bey'in o zamanlar sayısı bin kadar olan kitaplarını derin bir hayranlıkla seyretmişti. Zaten her görüşmelerinde Muhterem Bey'in şark klasiklerinden verdiği örnekler, anlattığı küçük hikâyeler ve söylediği her sözü muhakkak bir kitaba dayandırıyor oluşu, Saliha Hanım'ı en çok cezbeden yanıydı. Bu vaziyet hep böyle sürmeyecekti elbette. İlk zamanlar Muhterem Bey'in annesi de "Oğlum okuyor, büyük adam olacak!" fikriyle onun kitap sevgisini desteklemiş, kocasından aldığı harçlıkları kitap alıp okusun diye oğluna vermeye başlamış fakat zamanla onun bu tutkusundan korkmaya başlayıp onu vazgeçirmek için türlü yollara başvurmuştu. Kitaplar, salondaki vitrinin gözlerini doldurup taşmaya başlayınca kadıncağız, bu işin bir nihayeti olmadığını düşünerek hatta bunun bir hastalık derecesine vardığından korkup ona kitap almayı yasaklamış, aldıklarını bir daha okuması tavsiyesinde bulunmuştu. Muhterem Bey ise burslardan artırıp harcamalarından kısarak almaya devam ettiği kitapları; koltuk altında, pardösüsünün iç cebinde eve gizliden sokmaya başlamıştı. Zamanla annesi Mürüvvet Hanım, vitrindeki tüm gözlerin kitapla dolup taşıdığını görünce aldığı önlemin yetersiz kaldığının ayırımına varmış, oğlunun onulmaz bir derde tutulduğuna, bir belaya bulaştığına inandırmıştı kendini. Ona göre oğlu sonunda ya kafayı bozacak, ya anarşistlere karışacaktı. Dayanamayıp bu durumu Muazzez'in ilçedeki sağlık ocağında çalışan kocası İzzet'e anlatmış; Allahtan kitaplara karşı makul düzeyde bir alaka besleyen bu adam, durumun çok fena bir şey olmadığını, Avrupa'da bu tür insanlara bibliyoman denildiğini ve ayrıca bir hürmet duyulduğunu söylemişti. Fakat bu da Mürüvvet Hanım'ı pek rahatlatmamış olacaktı ki kadıncağız bir zaman sonra başka çarelere başvuracaktı. Karısı Saliha Hanım içinse bir hayranlıkla başlayan bu hal, evlendikten kısa bir süre sonra evdeki kitapların her geçen gün çoğalıyor oluşuyla kimi zaman öfke, kimi zaman şaşkınlık bazen de endişeyle karşılanmaya başlamıştı. Saliha Hanım, evliliklerinin başında yadırgadığı bu okuma tutkusunu zamanla kanıksar gibi olmuş, hatta bu tutkuya ortak olabilmek umuduyla kimi zaman kocasının önerdiği bazı kitapları da okumuştur. Yalnız, okuyup bitirdiği kitabı teslim ederken kocasının bir kütüphane memuru gibi kitabı eline alıp şöyle bir sağını solunu çevirerek kontrol edişine de bozuluyor fakat ne yaparsa yapsın onun bu tutkusunun yanından bile geçemeyeceğini bildiği için çabucak toparlanıyor, kitaplardan sonra da gelse onun hayatında bir yer tuttuğunu düşünmekle teselli buluyordu.

Muhterem Bey, emekli olduktan sonra evden yalnızca yeni kitaplar almak yahut yaralı birkaç kitabı Remzi'ye tedavi ettirmek için çıkar, dışarıda pek oyalanmaz; eve geldi mi de hemen masada dizili kitaplardan birkaçını önüne çekip oturur, gece geç saatlere kadar okur, odasından yalnızca temel ihtiyaçları için çıkar hale gelmişti. Saliha Hanım onun bazı şeyleri kaçırdığına üzülüyor, fakat bu hal onda eskisi gibi bir tedirginliğe de dönüşmüyordu. Muhterem Bey, şu odadayken dışarıda şakıyıp gürleyerek hatta kahkahalarla yahut da acı iniltilelerle geçip giden kim bilir neleri tepiyor ve bunlar yine kim bilir içinin hangi yörelerinde fincan dibindeki telve gibi çöreklenip kalıyordu? Saliha Hanım, iki dünyanın arasındaki hududun hangi tarafında kalmanın insan için evla olduğunun bilinemeyeceğinden başka bir şeye hükmedemiyordu bu düşüncülerin sonunda. Evin kitaplarla dolu olan tarafı nasıl ki kendisinde ve çocuklarda bir daralma hissi uyandırıyor ise kitapların dışarıda kalan odalar da Muhterem Bey'de aynı hissi uyandırıyor olabilirdi. Hem emekli olduktan sonra bu bahçeli, geniş eve taşınarak doğru bir karar aldıklarını düşündü. Bu durum kendisinde ve çocuklarda bir rahatlama sağlarken Muhterem Bey için kitapsız kalan bu alan belki de aksi bir etki yapmaktaydı.

Muhterem Bey, evin üst katını çar köşe dolaplarla donatmış, iki oda arasındaki duvarı kaldırtarak burayı büyükçe bir kütüphaneye dönüştürmüştü. Bir de imzalı kitapların ve özel baskıların doldurduğu dolaplardan oluşan küçük odayı kilitleyip anahtarını cebine koymuştu.

Yeni evlerindeki ilk birkaç sene özellikle çocuklar ve Saliha Hanım için oldukça güzel geçti. Zira her ne kadar, evin yarısında duvarlar zeminden tavana kitaplarla bezeli olsa da geniş bir salonda nefes alabiliyor, o da olmadı bahçedeki koltuklarda kâğıt kokusu çekmeden, kitap tozu yutmadan çay içip sohbet edebiliyor, komşularla bir araya gelebiliyorlardı. Muhterem Bey, bu sohbetlerin çok azına dâhil olur, katıldığındaysa konuyu ne yapar eder kitaplara çevirmeyi başarırdı. Bu da üniversitede hocalık yapan komşuları Suzan Hanım'ın "tsundoku" teşhisinde yanıldığını gösteriyordu. Muhterem Bey'in tutkusu, aldığı kitapları istifleyip okumamak gibi bir basitlikle izah edilemezdi. Tam aksine o, okuduğu her kitabı canlı bir hücre gibi beyin kıvrımlarına katmayı başarıyor, altını çizdiği satırları dünyayla arasına bir set çeker gibi yükseltiyordu içinde.

Seneler geçtikçe eve taşınan kucak dolusu kitap, Muhterem Bey'e ayrılan alanın dışına taşmaya başlamış, bu yüzden salona da iki ufak raf yaptırılmıştı. Bu duruma çoktan hazırlıklı olan Saliha Hanım ve çocuklar şikâyet etmenin bir faydası olmadığını defalarca tecrübe etmiş olduklarından durumu sakince karşılamaya çalışıyorlardı. Çünkü kendilerinin fiziksel manada hissettikleri bu kısılmanın Muhterem Bey'deki karşılığı çok daha dehşetli

olabilirdi. Nasıl ki kendileri binlerce kitapla dolu şu evde yaşamakta zorlanıyorlardı, Muhterem Bey'in zihni de yüz binlerce cümlelerin çalkalandığı fırtınalı bir deniz halini almış olabilirdi. Ki bu konuyu kendisiyle konuşurlarsa bir anaforum kendilerini yutarak başka bir boyuta taşımamasından korkuyorlardı adeta.

Bazı sohbetlerde Muhterem Bey, enstitü yıllarında kitaplarını valize dizmekten aldığı hazzı, onlardan ayrılırken duyduğu hüznü anlatırken göz bebeklerinde beliren anlamın kendilerini de tesir altına aldığını fark ettiklerinden beri bu konuya girmenin sakıncaları üzerine uzun mülâhazalarda bulunmuşlardı. Fakat binlerce kitapla dolu bir evde kitaptan söz açmadan yaşamak da imkân dâhilinde değildi.

Bahçedeki koltuklarda ailece ikinci çayında buluşmuşlardı. Muhterem Bey'in bu sohbetlerde bir saatten fazla kaldığı uzun zamandır görülmüş değildi. Fulya'nın düşün hazırlıkları, Ekrem'in iş başvuruları konuşulurken Muhterem Bey dikkatle dinlemiş; meselelere çözüm önerilerinde bulunmuş, kimi sorunlarıysa oturduğu yerden, sadece varlığıyla çözmeyi başarmıştı. Bu türden konuşmaların sonunda mutlaka bir kıssa anlatır, ardından "Hep" derdi, "okumadığınızdan oluyor bunlar. Okusanız başka olur her şey. Hayatı, insanları daha iyi tanırınız. Sevgi dahi kitaptan öğrenilmezse hoyratçadır." Saliha Hanım, hayatı masadaki herkesten daha iyi tanıdığını iddia eden kocasının ömrünü kitaptan tepeler arasında tüketiyor oluşuna rağmen bu savında haklı olabileceğini, hayatı ve insanları gerçekten tanıyor olmasının onu kitaplarla yaşamaya itmiş olabileceği ihtimalini düşünüp sustu. Zaten Muhterem Bey'in bu çıkışlarına tepki verilmez; kitapları, yine kitaplardan alınan süslü cümlelerle savunmaya geçmemesi için öylece susulurdu. Kim bilir kafasında kitaplarla, okumakla alakalı kaç aforizma cirit atıyordu. Kimse bu testiye kırmaya cesaret edemez, herkes bu sulara boğulmaktan içten içe korkardı. Muhterem Bey, yerinden kalktığı anda, Fulya onu çocukken maceralarını okuduğu Alice'e, kitaplarını da beyaz tavşana benzetti. Muhterem Bey içinse her bir kitap, dar zamanlarda imdada yetişen, kitap donunda bir Hızır'dı.

İkinci çayı ile akşam yemeği arasında kütüphanesine geçen Muhterem Bey, *Faust*'un sayfaları arasına ahir ömründe bilmem kaçınıcı defa gömüldüğünü düşünmeksizin dalıp gitmişti ki neredeyse şu odada bir Mefisto belirerek onu yolundan döndürmek için düzenler çevirecekti. Son zamanlarda, okuduğu kitaplara tekrar dönüp bakarken içinde tuhaf bir burukluk duymaya başlamıştı. Zira okuyamadığı kitaplar için kalan zaman hızla tükeniyordu. Öte yandan, okuduğu kitaplar arttıkça şu koca evde hareket alanının daraldığını hissediyordu. Artık bu odada da ancak sandalyesi kadar yer kalmıştı kendine. Belki de evdekiler haklıydı, dışarıda akan dünya ile arasına kitaplar-

dan bir duvar örmüştü. Hatta kolesterolü, tansiyonu, dizlerindeki romatizma sızısı ve bunların kendine hatırlatması gereken yaşama arasına kitaplarını kalınca bir perde gibi çektiğinde yaprak hışırtılarını, iğde çiçeklerinin buram buram kokularını, gelincik tarlalarını, bir çağlayanın şarkılarını öte tarafta bıraktığını düşünse de şu odadan her çıkışında bir eşik cini tarafından çarpılmış gibi olur, bir süre alışamazdı içine daldığı ikincil dünyaya. Kitaplar, dışarıda ve içeride kendisini kuşatmaya devam ediyor, buna karşın o, her pazartesi bir kucak dolusu yeni kitapla eve dönmek huyundan vazgeçemiyor; okuyamadığı onca kitabı düşündükçe daha ziyade hüzünleniyordu. Kitaplar tarafından kuşatılmasının nasılsa bir gün okuyamaz hale geleceğinden, çok da büyütülmemesi gerektiğine inandırıyor kendini. Daha olmadı, bu noktada kitaplar devreye girip bir pasaj yahut bir aforizmayla onu kadim tutkusuna çağırıyordu. Son günlerde, yıllardır kendisini anlamamakla suçladığı insanlar gibi düşünüyor, kendi kendini yargılıyor, işin içinden çıkamıyordu bir türlü. Düşünceleri ıslak bir çamaşır gibi sıkılıp buruşuyor, çırpma ile biraz açılır gibi düzleşiyor; bazen de bu düzen tersine işliyor, buruş kırış karşısında buluyordu aynı fikirleri. Akşam yemeği için kendisine seslenildiğinde o, tüm bunları artık yaşlı bir Muhterem oluşuna düğümlemeye çabalıyordu. Yaşlandığı için kalan vakti gitgide daha hızlı eksilirken bir yandan okuyamadıklarına üzüyor, öte yandan okudukları da onu başka bir iblisin dürtmesi gibi rahatsız ediyordu. Şu hayatta “okuyacağım” inadıyla kaçırdığı neler vardı kim bilir? Yahut da o okurken, yaşanması gereken neler bir karahindiba gibi savrulup gitmişti elinden. Kalbi bu zeminde çok kalamıyor, dünyayla dahi içli dışlı olsaydı bu kez de ardında okunması gereken çok sayıda kitap bırakarak gideceğini fısıldıyordu kulağına bir ses. Hem kitaplarda da ağaçlar, insanlar, kuşlar yok muydu? Bunca yaşadktan sonra kendi tutkusunu ilk kez sorgulayışını kendisine yazılan kadere ihanet mi saymalıydı? Yemek için tekrar seslenildiğinde *Faust*'u masanın üzerine yüzükoyun bıraktı. Sandalye ile masanın arasından sıkıştığını hissederek hatta içinde bir daralma duyarak kalkmıştı. Kitaplardan oluşan tepeler, ilk defa bu kadar ürpertici görünüyordu gözüne. Kapının ağzına geldiğinde geri dönmek, şu odayı enine boyuna seyretmek istedi, fakat bir bulantı duymaktan korktuğu için ardına dönmeden çekti kapıyı. Ses bahçeden geliyordu: “Dışarıdayız!”

O akşam serin bir rüzgâr vardı. Muhterem Bey, bakışlarını hışırdayan dallarda gezdirdi bir süre. Eriklerin bu sene neden çiçek açmadığını düşünüyor du ki onun ağaçlara baktığını fark eden Saliha Hanım, aklından geçeneri okumuşçasına “Çoktan döktüler çiçeklerini!” dedi. Peki, o bahar kokusunu, çiçek çiçek gezen arıların uğultusunu neden hiç duymamıştı? Hayatı ıskalamak bahsini açarak derelerini köpürtecek bu soruyu cevaplamayı erteledi. Zira bu

soruyu tam da şimdi cevaplamaya çalışmak az evvel beynine hücum eden düşünceleri tekrar canlandırıp ahir ömründe içinden başka bir Muhterem çıkarabilirdi. Erikler dahi çiçeklerini döktüyse, tepelerdeki bademler çoktan kocalmaya başlamıştı o zaman. O, kitaplarının ciltlerini severken, sayfaları çevirip satırlardan, cümlelerden, harflerden oluşan bir dünyada yaşarken dışarıda başka bir dünya durmadan yaratılıyor; renklerle, kokularla donatılıyordu biteviye. Güneş, içinde balıkların oynaştığı sulara balkıyor; ırgalanan iğde dallarının kokusunu hep başkaları dolduruyordu ciğerlerine. Lakin ıskalamış olduğu bu dünya da harflerden, hecelerden ve kâğıt kokusundan uzaktı. Belki bir yolu vardı; ama o treni çoktan kaçırdığına inanıyordu artık. Hem şu kalan dar zamanda yeni bir yaşama nasıl tutunur, nasıl sahiplenebilirdi onu? Şimdi, harfsiz, yazısız bir dünyaya adım atsa bu defa da okunmayan kitapların hüznü karıncalayıp durmaz mıydı yüreğini? Bir mısra konuverdi içindeki kurumuş dallara: “Her ölen pişman ölür!” acı bir teselliydi bu. Öyle ya da böyle pişman öldü insan. Tercihini ömrü boyunca kitaplardan yana kullanmıştı. Yutkundu. Önündeki çorba gibi soğutmuştu dünyayı da. Tadı kaçmıştı artık. Bundan sonra bir lezzet umarak içmeye çalışmak olsa olsa tiksinti verebilirdi ona. Dışarıda bu soğuyan dünyaya bakarken içinde harflerin dünyasına dair cümleler akıyordu. Bu ikisini bir cenk meydanında karşı karşıya getirmekten sakınarak her iki dünyayı da dinlemeye çalıştı. Sonra Fulya'nın düğün hazırlıkları konuşuldu, Ekrem'in iş başvuruları tekrar gözden geçirildi, Saliha Hanım'ın dizlerindeki sızının sabah yürüyüşleri sayesinde hafiflediği öğrenildi. Onlarsa Muhterem Bey'in içinden geçenlere dair en ufak bir şey bilmeyeceklerdi. Son zamanlarda Muhterem Bey'in göz kapakları batmaya başlamıştı; okumadığı vakitlerde kitapsız bir dünya ile arasına bir perde gibi iniyordu âdeti. Kafasının içini dolduran kitap cümlelerinin uğultusu yetmezmiş gibi bir de her kitaba dair hatıralar birikiyordu aklında. Okuduğu her kitap bir tarihi de beraberinde sürükleyip misliyle yer tutuyordu hafızasında. İhtilal gecesiyle, Erzincan depremiyle, Susurluk kazasıyla, annesinin gül suyu kokan elleriyle keşişiyordu kimi kitapların hikâyeleri.

Oturduğu koltukta kendini tedirgin hissetmeye başlamışken o tanıdık kokunun davetini getirdi rüzgâr. Yarım asırlık ocağın küllerini savurdu. Muhterem Bey, gürül gürül bir ateş duydu içinde. Karşı tepelerdeki bademlerin gökle buluştuğu noktaya kaydı bakışları. Masadaki sohbetin suskunluk yerinde Muhterem Bey'in gözleri bulutlanır gibi oldu. Konuşsa, bir şeyler söylemeye başlasa ağlayacak kadar dolu bakıyordu. Fulya'nın, Ekrem'in, Saliha Hanım'ın gözleri, onun uzaklara dalan bakışıyla çakışıp yolunu kesemiyordu bir türlü. Böyle anlarda hepsinin içinde Muhterem Bey'in sesinden dilsiz dudaksız bir hikâye anlatılırdı:

“Köyde oturduğumuz zamanlardı. Liseye yeni başlamıştım. *O zamanlar yüz-yüz elli kitabım var. İlçede parasız yatılı okuyor, hafta sonları köye geliyorum. Yatılı bursumu kitaba yatırıyorum, harçlığımı babam veriyor. Ortalık karışık o dönem. İhtilalin öncesi. Politik ve dini kitaplardan uzak duruyorum. Bizimkiler her cuma getirdiğim üç beş kitaba kızmayınca okuyorum diye sevindiklerini düşünüyorum. Tabi işin aslı öyle değil.*

Yaz tatili. Babamla erkenden ilçeye gitmiş, ilk akşama kadar dolaşmış, biraz da alışveriş yapmıştık. Köye döndüğümüzde tandırın bacası tütüyordu. Sevindim. Siz bilmezsiniz tandırda pişen katmerin tadını. Kapıdan başımı uzatıp bir katmer istedim. İçeri geçtim. Az sonra seslendiler. Hem de iki tane yapmışlar. Mis gibi kuyruk yağı kokuyor. Çay koydum kendime. Aklımda gizli saklı okuduğum kitaptan bir şiir:

*“Bir gün gelecek, ansızın gelecek bir gün
Ayak izlerimin ağırlığını duyacaksın içinde
Uzaklaşan ayak izlerimin(...).”*

Peki, nasıl bitiyordu? Katmerden ilk parçayı koparıp atmıştım ağzıma. Odaya geçtim. Ansiklopedilerin ardına gizlediğim kitaptan son dizeye bakacağım. Daha ilk lokma ağzımda çoğalmışken baktım ki vitrin bomboş. Her şeyi anlamıştım o an. “Ortalık zaten karışık, kim veriyorsa bu kitapları? Anarşist olacak başımıza!” demişler. Korkmuşlar işte. O ilk ısırık ağzımda çoğaldıkça çoğaldı. Yutamadım bir türlü. Ne zaman katmer yesem boğazıma düğümленir ilk lokma.”

Anlatılmayan bu hikâyeye masadaki herkesin içinden bir yerleri kırıp dağıtarak geçmişti. Muhterem Bey hariç! Fakat Muhterem Bey, bu hikâyenin herkesin içinden geçişine bizzat tanıklanmışçasına o son mısraı masanın artasına bir alev topu gibi yuvarlayıp gitti:

“(...)ve hepsinden dayanılmazı bu ağırlık olacak.”

Seneler evvel Muhterem Bey’in aklına takılan bu mısra şimdi masada kalan üç kişiyi esir alıyordu. Muhterem Bey’se çoktan odasına kapanmış, sandalye ile masa arasına sıkıştırmıştı gövdesini. Şimdi rengini hatırlayamadığı şu duvarları kitaplar ebruli bir sarmaşık gibi kaplamıştı. Peki ya beton? Onların rengine boyanmaktan, onların kokusuyla kokulanmaktan memnun muydu? İçindeki duvarlara çarparak çoğalan kitap cümleleri nedeniyle bu soru karşısında çekimser kalsa da kendisinin bu tutkusundan vazgeçemeyişi gibi duvarların da bu kanıksanmışlıkla öleceğini düşündü.

Az evvel masanın üzerine çevirdiği *Faust*’u kenara itip *Gutenberg Galaksisi*’ni çekti önüne. Kapağı çevirip bir yeni dünyanın kokusunu doldurdu içine. Gutenberg’in inşa ettiği bu galaksi, burada yaşamının sırrını bilmeyenler için Mars’a kurulacak koloniler kadar saçmaydı. Bu evrende yaşamak da en az dünyada olmak kadar özel bir beceri gerektiriyordu. Sayfa sayfa daldı o

âleme, kırk dokuzda durdu:

“Dünya büyük bir İskenderiye kütüphanesine evrilmek yerine, çocuklar için bilimkurgu ürünlerinde olduğu gibi, bir bilgisayara, elektronik bir beyne dönüşmüştür. Ve duyularımız dışarı çıktığı için Büyük Birader içimize girmektedir.”

Doğru yolda olduğuna dair bir alamet bulmak için seçtiği kitap, vazifesini bu cümlelerle tamamlamıştı. İğnelenen göz kapakları kendiliğinden düştü. Bugün hayatında ilk defa kitaplarla arasındaki bağı sorgulamış ve bundan yine kitaplarla kurtulmak gibi bir yol seçmişti. Yine de şu duvarlara, zeminden tavana yükselen kâğıttan tepelere baktıkça ruhu daralır gibi oldu. Pencereyi açmak için uygun zaman gelmiş, güneş tüm ışıklarını toplayarak çekilmişti evlerden. Pencereye doğru ilerlerken hastaneye götürülmesi gereken kitapları hatırladı. Dolapların önündeki kolilerden, kitap tepelerinden aşırıp da pencereye ulaşmasının imkânı yoktu. O tepeleri aşmaya çalışırken nefesi hızlandı. Göğsünde dışarıdan dahi görülebilecek bir çarpıntı vardı. Yıllardır kafasının içinde, belirli bir ahenkle, kaosa mahal vermeden akan cümleler trafiği, ansızın bir keşmekeşe döndü. Beyninde uğuldayan onca cümlenin ağırlığıyla olduğu yere çöktü. Duvarlara baktı, bir zelzele ile sallanan oda kırıla kırıla ufalanan bir kalp gibi kendi içine doğru yıkılmaya başladı. Tüm raflar devrilmiş, kitaplardan oluşan tepeler büyüdükçe büyümüştü önünde. Bu tepelerden birinin zirvesinde daha önce hiç görmediği, neyi anlattığını dahi bilmediği bir kitaba uzandı elleri. Fakat yetişemedi. Kafasındaki cümleler, hayata dair pasajlar, varoluşçuların anlam arayışlarına dair aforizmalardan oluşan bir dağ yıkılmış da altında kalmış gibiydi. Bilincinden düzensiz bir biçimde akan onca cümlenin ağırlığı nihayet onu eziyor; kitapların dışında kalan hayatla buluştuğu ender anların da üzerine bir beton dökerek tüm bağı koparıyordu yaşamla. Üstelik hala bu ağırlık altında ölmenin bu yükte yaşamaktan kolay olduğunu fısıldayan bir varlık kim bilir hangi kitaptan başını uzatmış, onun bu halini izliyordu. Yüzünde anlaşılmaz bir ifadeyle elini o yabancı olduğu kitaba uzatıyordu. Kitap, kapağındaki ışıltılı harflerle ona gülümsüyordu sanki. Muhterem Bey, ona ulaşabilse omuzlarındaki ağırlık hafifleyecek, harflerin beyninde kopardığı fırtına dinecek, sanki hayatı boyunca yalnızca onu okuyarak başkaca bir kitaba ihtiyaç duymadan yaşayabilecekmiş gibi bir hisse kapılmıştı. Uzun zamandır göz kapaklarında duyduğu iğnelenmeyi hissetti yine. Kuruyan gözlerinin perdesini araladı. Kafası masaya düşmüş vaziyette, *Gutenberg Galaksisi*'nin üzerinde uyuyakalmıştı. Kitap tepelerinden, içinden çağıl çağıl cümleler akan nehirlerden kurtulması kolay olmadı. Rüyasında gördüğü kitabı aradı gözleri. Bulamadı. Kendi rüyasını hayır mı şer mi olduğunu bilmeden kendi yorumladı yine. Demek ne yaparsa yapsın, okuyup bitiremediği bir kitap kalacaktı geride. Bugüne

dek okuduğu binlerce kitabı kendisi seçmişti. Peki, hiçbir zaman okuyamayacağı o kitabı da seçmek hürriyetine sahip miydi? Şimdiye dek, her gün bir kitap perisi tarafından çağrılmıştı şu odaya. Kâğıt kokusundan, kelimelerden, harflerden ve tüm bunların oluşturduğu o eksik anlamdan gelen bu davet onu hiç yalnız bırakmamıştı. Vaktinin daraldığı şu saatlerde belki de hiç yazılmamış bir kitabı okuyamadan çürüyecek olmanın hüznünü duyuyor, bunu her ne kadar abes bulsa da kendini tüm odalarına sıvayan bu hüzünden arıtamıyordu bir türlü. Hep yanında taşımak, satır satır ezberlemek, söylemediklerini de söyleterek onu nihayetsiz çoğaltmak ve en sonu ruhunu teslim ederken uzanmak üzere o kitabı aradı durdu. Odanın altını üstüne getirdi kapaktaki yaldızlı harfleri bulmak için. Kimselerin bilmediği, sadece kendisine ait o kitabı bulamazsa sanki sadece şu odadaki değil tüm ömründeki ahenk yerle bir olacaktı. Gece boyunca o kitaba dair bir iz, bir işaret bulmayı umarak biteviye okudu. Göz kapaklarındaki dikenlere fazla direnemedi. Bunca düşünüşün ağırlığıyla yorulan başı masaya devrildi sonunda. Gün ışıkmak üzereyken serin bir uykuya dalmıştı Muhterem Bey.

Sabah güneşi perdeye yeni doğmuşken odanın kapısının dışarıdan açıldığını duydu. İğnelenen göz kapaklarını açamadı. Kafasını çevirip de içeri girenin yüzüne bakamadı. İçerideki fısıltılar, Muhterem Bey'i hiç fark etmemiş gibiydi. Bir el odanın penceresine uzandı, kolu çevirdi. İçeriye güneşle dolan bir sala sesi tüm kitapları tek tek ciltlerinden öpüyordu.

HÜSEYİN AHMET ÇELİK

Her Şey Yorulur

Nerede olmak istemiyorum biliyor musun, akşam olmuş, emeller zayıflamış, yumruklar çözülmüş, kepenkler inmiş, meydanlar boşalmış, kimi mutfaqlarda kimi salonlarda yemekler yeniliyor, televizyonlarda günün haberleri, ıstırap vermeyen ölümleri, gönendirmeyen başarıları söyleyip duruyor radyolar trafikte, o an nerede olmak istemiyorum biliyor musun, kafanda, kafanın içinde. Hafızanın sivri dişlerinden, dikkatinin kem bakışından kurtar beni. Aklının mengenesine, zehir zemberek zekanın teşrih masasına, yaratıcılığının kollarına düşmek istemiyorum o vakitlerde.

Hayat, yaşanmak için var, sürekle avında değilsin, tetikte dolaşmaktan muradın nedir, bir bilsem.

Vallahi istemiyorum, billahi istemiyorum, seninle her saniye, her yerde ten tene, dudak dudağa olmayı, anla beni. Şehre karanlık çökerken çocukları bir ürperti sarar ya, sahi sen de öyleydin, hatırla. Aklına ölüm gelirdi boyuna. Çöp kamyonları vızır vızır geçerdik caddeden, eviniz çöplüğe yakındı. Hoşuna giderdi kamyonlar. Çünkü karanlığı bastırırdı külüstürlerin homurtusu. Çocuksun ya, ne pis kokular gelirdi burnuna, ne de sineklerin istilası umurunda olurdu. Seni sesler teselli ederdi, yalnızlığını unutturan gümbamlar, patkütler, hırhırlar.

Yakamdan düş, ebediyen ayrılalım demiyorum. Ben seninle var oldum, vücudum sana ayarlı, binbir nevim olsa da, ben sana mahsusum ama izin ver nefes alayım. Büyütemediğin, adam edemediğin hayallerin, sarmaşık misali içine çekildiğin korkuların nasıl ki çörekleniyor göğsüne, bıçağını dayıyor boğazına bu vakitler, işte ben de kaçmak, sana az da olsa yabancılaşmak istiyorum. İstiyorum ki sen de kendini dinle, eve dönüşlerin şarkısına katıl. *Gözlerin çok ses çıkarıyor* denilmiş, gözler nasıl seslenir, düşündün mü hiç? Sen seversin böyle arapsaçı mevzuları.

Hay yaşa, saç sefadandan tırnak cefadandan uzarmış. Sal saçlarını rüzgâra, keyfine bak, arkandan dön, bırak gün bittiği yerde kalsın, ölmeye ara ver, sen çağır-

dın diye gelmez Azrail, tasalanma, geleceği varsa da deli dumrul olsan kâr etmez, biliyorsun. Ölmeye demişim, affedersin, ölümü düşünmeye ara ver, belini kütürdetmesine dur de biraz. Genç sayılırsın, aslına bakarsan herkes genç sayılır bir kapıyı açarken, düş görürken. Bir ölümü bir de beni düşünme bu vakitler, bizi birbirimize benzetmeye bir son ver, Allah aşkına ne alakası var! Ben ölümün zıddıyım, uydurma, zora koşma manaları, kelimeler kimse-nin emir eri değil, senin de!

Ne denilmiş, *sevmek de yorulur*. Kıyma güzelliğine, kıyma cân-ı dilârana, naz etme gel! Bak sözüm yarım kalmış, dalmışım, hani çocuklar akşamüstü delirir ya, odalara sığmaz olur, aydınlığın vedası çocuklara anlamsız gelir, ağır gelir, güç gelir. Senin zorun ne peki akşamüstleriyle? Çık dolaş, yürü. İnsanoğlunun büyük icatlarından biri değil mi yürümek? Işıklar bir bir yanarken pencerelerde, ziller çalarken, paydos denen bayram kutlanırken evlerde, seven sevdiğiyle hoş hâl iken, seni dört duvar arasında kös kös oturmaya mecbur eden nedir? Ah, ben miyim? Etme kuzumsun, ciğerparemsin vazgeç! Bulaştırma beni boz dünyana, yavan sofrana, çiğ meraklarına. Azad ediyorum seni bana ait her şeyden. Mola saati, ha?

Seslere aşkıttın, unuttun mu? Alt alta koyardın sese ilişkin ne varsa, lügatleri karıştırıp. Vapur düdüğüyle uykuya daldığın geceleri, bir dağ evinde derenin çağıltısıyla uyandığın sabahlara bağlardın anlatırken. Tıkırtılar, mırırtılar, fısıltılar seni senden alırdı, aç kulağını. Benimle doluyken nasıl dinleyeceksin inleyen şehri nasıl, bir bardak düşse bir kadının elinden, biri parmak çıtlatsa, bir satıcı geçse sokaktan, bir telefon çalsa, bir sinek vızıldasa, bir makine diit diit diye kapansa, birini hıçkırık tutsa, bir bebek ağlasa üst katlarda nasıl duyacaksın, kaldı ki sen sallanan bir mendili, kuşların kanat çırpışlarını, kalbin atışını bile duymak isterdin eskiden, abartırdın, yine abart! Beni sana kanla mühürleyen, seni bana bozulmaz bir yeminle nikâhlayan nedir?

Renkleri kaçırdın, lezzetleri kaçırdın, hevesler kursağına yaklaşamadı bile, zevkler semtine uğramadı, ne âşık olabildin ağzının tadıyla ne paraya pula dönüp baktın... Hadi canım, dervişlik değil seninkisi, düpedüz safdillik. Ne geçti eline, kocaman bir hiç. Beni de alet ettin alelâde yaşantına, bak yaşantı diyorum, hayat bile değil. Döküntü, kaşıntı, özentî... Takıntılarını prensip belledin, beni de bu pespayeliğin gerdanına kolye yapıp taktın, sağ ol.

Ne ayrıcalık ne pasaport ne geçiş üstünlüğü ne birinci mevki... Değil tâzim, değil başına taç, caddelere tak, yaprak kımıldatmayacağını bile senin için su gibi aziz ekmek kadar mühim olduğumu kanıtlamaya çalıştın cümle âleme. İçten içe ümit beslemesen onca darbeye, yok sayılmaya, alay edilmeye rağmen moğol lekesi gibi taşır mıydın beni kendinle?

Ben ne değilim biliyor musun? Derinliklerini gösteren bir ayna, iyi bir